

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO IR ĮGYTŲ ŽINIŲ PATIKRINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2009 m. *gegužės 15* d. Nr. *1R-162*
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teismų įstatymo (Žin., 1994, Nr. 46-851; 2002, Nr. 17-649; 2006, Nr. 60-2121) 93 straipsniu ir 2009 m. sausio 30 d. Teisėjų tarybos posėdžio protokolu Nr. 38P-1-(7.1.1):

1. T v i r t i n u Teisėjų mokymo organizavimo ir įgytų žinių patikrinimo taisykles (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. balandžio 17 d. įsakymą Nr. 109 „Dėl Teisėjų mokymo organizavimo tvarkos ir įgytų žinių patikrinimo taisyklių tvirtinimo“;

2.2. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2005 m. spalio 14 d. įsakymą Nr. 1R-330 „Dėl teisingumo ministro 2003 m. balandžio 17 d. įsakymo Nr. 109 „Dėl Teisėjų mokymo organizavimo ir įgytų žinių patikrinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“.

Teisingumo ministras

Remigijus Šimašius

APROBUOTA
Teisėjų tarybos
2009 m. sausio 30 d.
protokolu Nr. 38P-1-(7.1.1)

PATVIRTINTA
Lietuvos
Respublikos
teisingumo
ministro
2009 m. 05 15 d.
įsakymu Nr. 1R-162

TEISĖJŲ MOKYMO ORGANIZAVIMO IR ĮGYTŲ ŽINIŲ PATIKRINIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Teisėjų mokymo organizavimo ir įgytų žinių patikrinimo taisyklės (toliau vadinama – šios taisyklės) reglamentuoja teisėjų įvadinio mokymo, privalomojo kvalifikacijos kėlimo įgyvendinimą ir įvadinio mokymo metu įgytų žinių patikrinimą.
2. Šios taisyklės taikomos:
 - 2.1. asmenims, pirmą kartą paskirtiems apylinkės teismo teisėjais;
 - 2.2. teisėjams:
 - 2.2.1. kai jie perkeliami į aukštesnes pareigas;
 - 2.2.2. paskirtiems į aukštesnės pakopos teismą, paskirtiems ar perkeltiems iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai, bei pasikeitus jų specializacijai;
 - 2.2.3. kai iš esmės pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas;
 - 2.2.4. ne rečiau kaip kas penkerius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio mokymo;
 - 2.2.5. kitais reikiamais atvejais.

II. TEISĖJŲ MOKYMO PLANAVIMAS IR VYKDYMAS

3. Teisėjų mokymą organizuoja, mokymo programas ir metodinę medžiagą rengia Teisėjų taryba ir Teisingumo ministerija.
4. Teisingumo ministerijos Mokymo centras (toliau vadinama – Mokymo centras) iki kalendorinių metų spalio 15 d. parengia Teisėjų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo programų, metinių teisėjų mokymo planų ir grafikų projektus ir teikia juos Teisėjų tarybai aprobuoti.
5. Teisėjų mokymo programas, įgytų žinių patikrinimo taisykles, metinius mokymo planus ir grafikus, mokymo rūšis, apimtį ir finansavimą, kitus metodinius dokumentus, aprobavus Teisėjų tarybai, tvirtina teisingumo ministras.
6. Mokymo centras įgyvendina Teisėjų tarybos aprobuotus ir teisingumo ministro patvirtintus teisėjų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo planus bei programas.

III. TEISĖJŲ MOKYMO POREIKIŲ NUSTATYMAS

7. Teisėjų mokymo poreikių nustatymo tikslas – išanalizuoti teisėjų teisės, psichologijos, kalbos, vadybos ir kitų sričių žinių poreikį, siekiant nustatyti profesionalių gebėjimų tobulinimo kryptis ir apimtis.
8. Mokymo centras kaupia, analizuoja, sistemina informaciją apie teisėjų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo poreikius, renka duomenis apie mokymo aktualumą, tikslingumą, reikalingumą.
9. Mokymo centras kaupia, analizuoja ir sistemina informaciją apie užsienio valstybių teisėjų patirtį mokymo ir kvalifikacijos kėlimo srityje.
10. Teisėjų mokymo sričių, apimties, trukmės poreikis nustatomas:

- 10.1. analizuojant teisėjų veiklos vertinimo rezultatus;
- 10.2. atsižvelgiant į Mokymo centro organizuojamų seminarų įvertinimo anketų apibendrinimus;
- 10.3. bendradarbiaujant su Teisingumo ministerija, Nacionaline teismų administracija, Lietuvos teisėjų asociacija, Teisėjų mokymo koordinavimo komisija prie Teisėjų tarybos ir Lietuvos teismais.

IV. TEISĖJŲ ĮVADINIS MOKYMAS

- 11. Teisėjų įvadinis mokymas (toliau vadinama – mokymas) skiriamas asmenims, pirmą kartą paskirtiems apylinkės teismo teisėjais, jų žinioms plėsti ir profesiniams įgūdžiams formuoti. Teisėjo įvadinis mokymas, prieš jam pradėdant eiti teisėjo pareigas, trunka ne mažiau kaip mėnesį.
- 12. Mokymo tikslas – suformuoti teisėjo darbui būtinus profesinius įgūdžius ir plėsti specialias profesines žinias.
- 13. Mokymas vyksta apylinkės teisme, apygardos, kurios veiklos teritorijoje yra apylinkės teismas, teisme ir Mokymo centre.
- 14. Duomenis apie naujai paskirtus teisėjus Mokymo centrui pateikia Nacionalinė teismų administracija ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo paskyrimo.
- 15. Mokymas trunka ne mažiau kaip mėnesį prieš pradėdant eiti teisėjo pareigas. Tris savaites mokymas vyksta apylinkės teisme, vieną savaitę – apygardos teisme.
- 16. Mokymo centre asmenys, pirmą kartą paskirti apylinkės teismo teisėjais, per vienus metus išklauso teisėjų įvadinio mokymo programą.
- 17. Mokymą apylinkės ir apygardos teismuose užtikrina ir už mokymą atsakingi yra šių teismų pirmininkai, Mokymo centre – Mokymo skyrius.
- 18. Apylinkės teismo pirmininkas asmeniui, pirmą kartą paskirtam teisėju (toliau vadinama – teisėjas), per mokymą privalo garantuoti pakankamą praktinio mokymo, kuris formuotų būtiną teisėjui kvalifikaciją, krūvį, padėti įgyti teisėjo darbui būtinų profesinių įgūdžių, sužinoti teisėjo etikos reikalavimus ir išnagrinėti kitus su teismo darbu susijusius klausimus.
- 19. Teisėjas mokymo apylinkės teisme metu privalo stebėti teismo posėdžius, rengti procesinių dokumentų projektus, analizuoti pakeistų ir panaikintų teismo sprendimų ir nuosprendžių priežastis, susipažinti su teismo posėdžio protokolo rašymo taisyklėmis, nustatytomis procesiniuose įstatymuose, ir atlikti kitus teisėjo profesiniams įgūdžiams formuoti būtinus darbus.
- 20. Mokymo apygardos teisme metu teisėjas susipažįsta su apeliacinės instancijos teismo veiklos ypatumais, stebi apeliacinės instancijos teismo posėdžius, analizuoja pirmosios instancijos teismo klaidas, daromas nagrinėjant bylas, ir kt.
- 21. Mokymo centras, gavęs iš Nacionalinės teismų administracijos duomenis apie naujai paskirtus teisėjus, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo informacijos gavimo supažindina naujai paskirtus teisėjus su jų darbui reikalinga metodine medžiaga bei galimybėmis ja naudotis ir kt.
- 22. Pirminės išvadas apie asmenų, pirmą kartą paskirtų apylinkės teismo teisėjais, išėitą mokymą teismuose surašo apylinkės teismo pirmininkas, suderinęs su atitinkamos apygardos teismo pirmininku. Pirminės išvados teikiamos ir saugomos Mokymo centre.
- 23. Teisėjų baigiamasis įvadinio mokymo metu įgytų žinių patikrinimas vyksta Lietuvos Aukščiausiąjame Teisme. Teisėjų žinias tikrina Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininko paskirtas teisėjas, kuris žinių patikrinimą įformina išvada.
- 24. Mokymo centras išvadą apie vykusį įvadinį mokymą ir baigiamąjį žinių patikrinimą pateikia Nacionalinei teismų administracijai.

V. TEISĖJŲ PRIVALOMASIS KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

- 25. Privalomasis kvalifikacijos kėlimas – tai specialių profesinių žinių plėtimas ir įgūdžių formavimas, skirtas teisėjams:
 - 25.1. kai jie perkeliama į aukštesnes pareigas;

25.2. paskirtiems ar perkeltiems iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai, taip pat kitais atvejais, kai keičiasi teisėjo specializacija;

25.3. kai iš esmės pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas;

25.4. ne rečiau kaip kas penkerius metus, skaičiuojant nuo ankstesnio mokymo;

25.5. kitais reikiamais atvejais.

26. Privalomasis kvalifikacijos kėlimas teisėjams, kurie yra perkelti į aukštesnes pareigas, vyksta aukštesnės pakopos teisme.

27. Privalomasis kvalifikacijos kėlimas teisėjams, paskirtiems į aukštesnės pakopos teismą, paskirtiems ar perkeltiems iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą teismą, ir atvirkščiai, taip pat pasikeitus teisėjo specializacijai, vyksta teismuose, į kuriuos paskirti (perkelti) nauji teisėjai, arba tame teisme, kuriame pasikeitė teisėjo specializacija, ir trunka ne trumpiau kaip savaitę.

28. Privalomąjį kvalifikacijos kėlimą šių taisyklių 26 ir 27 punktuose nurodytais atvejais užtikrina ir už jį atsakingi atitinkamų teismų pirmininkai.

29. Teismų pirmininkai privalomojo kvalifikacijos kėlimo metu privalo teisėjus, kurie perkelti į aukštesnes pareigas, supažindinti su teismo administravimo ir personalo valdymo ypatumais, o teisėjus, paskirtus į aukštesnės pakopos teismą, paskirtus ar perkeltus iš bendrosios kompetencijos teismo į specializuotą, ir atvirkščiai, ir teisėjus, pasikeitus jų specializacijai, prieš pradėdami nagrinėti bylas, supažindinti su šio teismo arba pasikeitusios specializacijos darbo specifika ir padėti įgyti jų darbui reikalingų specialių žinių.

30. Privalomasis kvalifikacijos kėlimas teisėjams, kai iš esmės pasikeičia visuomeninių santykių teisinis reglamentavimas, organizuojamas visiems teisėjams. Šiuo atveju privalomojo kvalifikacijos kėlimo forma – seminarai, kuriuose informacija apie naujus teisės aktus pateikiama paskaitų forma. Seminarų metu dalyviams pateikiama lektorių parengta metodinė medžiaga.

31. Privalomasis kvalifikacijos kėlimas taip pat privalomas visiems teisėjams, praėjus penkeriems metams nuo ankstesnio mokymo. Šie teisėjai kvalifikaciją kelia pagal Teisėjų tarybos aprobuotas ir teisingumo ministro patvirtintas kvalifikacijos kėlimo programas.

32. Privalomąjį kvalifikacijos kėlimą šių taisyklių 25.3, 25.4 ir 25.5 punktuose nurodytais atvejais vykdo (sudaro dalyvaujančių seminaruose teisėjų grupes, parenka lektorius, tikrina teisėjų lankomumą ir t. t.) Mokymo centras.

33. Duomenis apie perkeltus teisėjus (paskyrimo ar perkėlimo data, specializacija, kt.) Mokymo centrui pateikia Nacionalinė teismų administracija ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo perkėlimo ar specializacijos pasikeitimo datos.

VI. TEISĖJŲ MOKYMO KOORDINAVIMO KOMISIJA

34. Teisėjų mokymui koordinuoti ir vertinti sudaroma nuolatinė kolegiali ekspertinė institucija – Teisėjų mokymo koordinavimo komisija prie Teisėjų tarybos (toliau vadinama – Komisija).

35. Komisija sudaroma Teisėjų tarybos nutarimu iš teisėjų, mokslininkų ir Mokymo centro atstovo penkeriems metams.

36. Komisija:

36.1. vertina teisėjų mokymo planų, programų, grafikų ir metodinės medžiagos projektus;

36.2. vertina teisėjų mokymo efektyvumą ir kokybę;

36.3. teikia Teisėjų tarybai ir Mokymo centrui pasiūlymus dėl mokymo strategijos, mokymo programų, mokymo rūšių, apimties ir kitus pasiūlymus dėl teisėjų mokymo ir kvalifikacijos kėlimo organizavimo;

36.4. sprendžia klausimus dėl išlaidų, susijusių su teisėjų dalyvavimu seminaruose ir stažuotėse užsienio valstybėse, apmokėjimo iš Mokymo centro įgyvendinamos teisėjų kvalifikacijos kėlimo programos lėšų.

37. Komisijai teisėjų mokymo planų, programų, grafikų ir metodinės medžiagos projektus teikia Mokymo centras.

38. Nacionalinė teismų administracija teikia Komisijai reikiamus duomenis, susijusius su teisėjų mokymo koordinavimu.

VII. LEKTORIŲ ATRANKA

39. Skaityti paskaitas teisėjams (vesti mokymo seminarus) ir rengti metodinę mokymo medžiagą gali būti kviečiami:

39.1. teisėjai, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų teisėjo darbo stažą;

39.2. asmenys, turintys mokslinį laipsnį ir pedagoginio darbo patirtį (mokslininkai);

39.3. asmenys, turintys ne mažesnę kaip penkerių metų pedagoginio darbo universitete ar darbo atitinkamoje srityje stažą, taip pat asmenys, dalyvavę rengiant atitinkamų teisės aktų projektus (specialistai).

40. Pirmenybė parenkant lektorius teisėjams mokyti teikiama šia tvarka:

40.1. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjai ir mokslininkai;

40.2. Lietuvos apeliacinio teismo, apygardų, apylinkių teismų teisėjai;

40.3. kiti specialistai.

41. Parenkant asmenis iš to paties pirmenybės lygmens, pirmenybė teikiama atsižvelgiant į šiuos kriterijus:

41.1. didesnę patirtį atitinkamoje srityje;

41.2. dalyvavimą rengiant atitinkamų teisės aktų projektus;

41.3. aukštesnę įvertinimą teisėjų mokymo metu.

VIII. TEISĖJŲ MOKYMO VYKDYMAS

42. Teisėjų mokymo seminarai rengiami Mokymo centre adresu Sanklodiškių kaimas, Molėtų rajonas.

43. Mokymo centras, esant apibrėžtam (nustatytam) mokymo poreikiui, turi teisę suderintu laiku organizuoti teisėjų mokymą Teisingumo ministerijoje, Lietuvos teismuose, kitose institucijose.

44. Mokymo centras, bendradarbiaudamas su užsienio valstybių teisėjų, prokurorų ir kitų teisininkų mokymą vykdančiomis institucijomis, organizuoja teisėjų dalyvavimą seminaruose ir stažuotėse užsienio valstybėse.

45. Esant galimybei išlaidos, susijusios su teisėjų dalyvavimu seminaruose ir stažuotėse užsienio valstybėse, gali būti apmokamos iš Mokymo centro įgyvendinamos Teisėjų kvalifikacijos kėlimo programos.
